

Apuvälinepalvelut Sairaala Novassa

Palvelukäsikirja v.2.0 (lyhyt)

11.3.2021 Ilkka Raatikainen, Pekka Nygren, Kiia Vuorenmaa

Sisällys

Johdanto.....	3
OSA I.....	4
1 TAUSTA.....	4
2 Alueellinen Apuvälinekeskus (AVK)	5
2.1 AVK	5
2.1.1 Henkilöstö	5
2.2 Apuvälineet.....	6
2.3 Apuvälinepalvelut Novassa.....	6
2.3.1 Apuvälinepalvelupiste	7
2.3.2 Apuvälinevarastot yksiköissä	7
2.3.3 Apuvälinetilaukset	8
2.3.4 Apuvälineiden palautukset	9
2.4 Apuvälinehuollot, puhdistus ja poistot	9
2.4.1 Apuvälinehuollot.....	9
2.4.2 Apuvälineiden puhdistus	11
2.4.3 Apuvälineiden poistot.....	11
2.5 Terveyskeskukset maakunnassa	11
3 Sairaala Novan osastojen apuvälineet	12
3.1 Yleis- yhteiskäytössä olevat apuvälineet.....	12
3.2 Osastot ja perusterveydenhuolto	13
3.2.1 Vuodeosastot (ESH)	13
3.2.2 Perusterveydenhuolto (PTH).....	14
4 Erikoisalat	15
4.1 Erikoisalojen apuvälineet	15
4.2 Tuotteistaminen	16
OSA II	17
5 Tuotannon tukipalvelut.....	17
5.1 Lääkintäteknikka	17
5.2 Puhdistus.....	17
5.3 Logistiikka.....	17
5.4 Hankinta	18
Liitteet.....	18

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

Johdanto

Tämän palvelukäsikirjan (lyhyen version) tarkoituksena on kuvata, kuinka apuvälinepalvelut toteutetaan Sairaala Novassa. Oppaan tarkoituksena on toimia käytännön oppaana ja kertoa kuinka ”rauta” eli varsinaiset apuvälineet liikkuvat ja toimitetaan Sairaala Novan sisällä asiantuntijoiden käyttöön ja kuinka niitä hallinnoidaan (tilaus, rekisteröinti, logistiikka, huolto, puhdistus, poistot). Käsikirja muodostaa myös eri osapuolten välille sopimuksen siitä, kuinka apuvälinepalvelut tuotetaan yhteisesti sovitulla ja ymmärretyllä tavalla.

Käsikirja ei ota kantaa esim. apuvälineiden luovutus- tai saatavuusperusteisiin eikä se myöskään ohjeista asiantuntijoiden tai erikoisalojen sisäisiä lääketieteellisiä päätöksentekoprosesseja tai vastuita apuvälineasioissa.

Palvelukäsikirja on elävä ja muuttuva dokumentti yksikköjen väliseen kanssakäymiseen apuvälinepalvelujen toteuttamisessa. Sitä päivitetään käytäntöjen ja prosessien muuttuessa ja kehittyessä.

Käsikirja on jaettu sisällöllisesti kahteen osaan. Osassa I kerrotaan ja kuvataan taustaa, apuvälinekeskusta organisaationa, apuvälinepalvelun tiloja ja apuvälineiden tilauksiin, puhdistukseen, huoltoihin liittyviä yleisperiaatteita ja -käytänteitä. Omissa luvuisaan kuvataan erikseen Sairaala Novan yleis- ja yhteiskäyttöisten sekä erikoisalojen apuvälinepalvelut. Osassa II kuvataan kuinka apuvälinepalvelut kytkeytyvät muihin tuotannollisiin tukipalveluihin tukemaan sairaalan muuta kliinistä toimintaa.

Jyväskylässä 11.3.2021

Ilkka Raatikainen
apuvälinepalvelupäällikkö
palveluesimies
Alueellinen Apuvälinekeskus

OSA I**1 TAUSTA**

Sairaala Novan suunnittelun lähtökohtana ja tavoitteena on Asiakas ensin periaatteen mukaisesti tarjota sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja entistä asiakas/potilaslähtöisemmin, oikea-aikaisesti, resurssiviisaasti sekä kustannustehokkaasti hyödyntäen uuden teknologian ja tilojen suomia mahdollisuuksia. Samalla sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosesseja uudistetaan ja kehitetään vastaamaan muuttuvia tarpeita.

Apuvälinepalvelut ja -toiminnot ovat oleellinen osa monen keskisuomalaisen asukkaan arkea. Laskennallisesti maakunnassamme on jonkinlainen apuväline, joka toisella asukkaalla. Ilman apuvälineiden tuomaa toiminnallista tukea, olivatpa ne sitten liikkumisen, kommunikaation, aistielinten tai hengityksen apuvälineitä, monen mahdollisimman itsenäinen ja mielekäs toiminta ja osallistuminen arjessa on uhattuna tai kokonaan estyneenä. Paitsi, että toimintakykyä tukevan apuvälineen puute voi olla suuri inhimillinen kärsimys, voi sen puute muodostaa myös suuren taloudellisen riskin ja taakan yhteiskunnalle. Toimintakyvyn heikkeneminen ilman oikeaa ja sopivaa apuvälinettä voi johtaa muiden yhteiskunnan palvelutarpeiden kasvuun esimerkkeinä vaikkapa laitoshoido tai muut tukipalvelut arjessa.

Sairaala Novan tavoitteena on myös kapasiteettiohjattu sairaala, jossa terveydenhuollon asiantuntija, olipa hän siten lääkäri, hoitaja tai muu erityistyöntekijä, pystyy ja saa keskittyä tekemään sitä mihin hänet koulutettu eli hoitamaan potilasta parhaan kykynsä, kokemuksensa ja osaamisensa mukaisesti ja että muu välillinen työ saataisiin minimoitua hyödyntäen uutta teknologiaa, järjestelmiä ja myös uusia toimintamalleja ja -prosesseja.

Apuvälineiden keskittäminen apuvälinekeskuksen alaisuuteen tukee tätä uuden Sairaala Novan ideologiaa. Apuvälineiden keskittämisellä vähennetään ja poistetaan esim. lääkäreiden välillisen työn aikaa, joka aikaisemmin on kulunut esim. apuvälineiden tilaamisen tai laskujen hyväksymisen rutiineihin (puuttumatta kuitenkaan apuvälineiden ratkaisuja koskeviin lääketieteellisiin ja hoidollisiin päätöksiin). Niin ikään muut apuvälineiden hallinnointiin liittyvät välilliset työtehtävät siirtyvät pois klinisen työn asiantuntijoilta säästäten aikaa varsinaiseen potilastyöhön.

Apuvälineprosessien toimintamallien yhtenäistämällä ja keskittämisellä saadaan kustannussäästöä myös paremman varastohallinnan kautta. Tämä tarkoittaa pienempiä varastoja ja nopeampaa apuvälinekiertoa esim. palveluntuottajalta asiantuntijankäyttöön potilaalle luovutettavaksi. Myös budjettiseuranta ja raportointi yksinkertaistuu ja helpottuu. Yksiselitteisesti tämä kaikki säästää yhteisiä verorahojamme samalla kun resurssit ohjautuvat oikein ja oikea-aikaisesti.

Apuvälineiden keskittämisessä on edetty portaittain. Alueellinen Apuvälinekeskus, jolloin kaikki kierrätettävät apuvälineet keskitettiin apuvälinekeskuksen hallintaa, aloitti toimintansa v. 2011. Nykyisen sairaalan (KSSHP) yleiskäytössä olevat apuvälineet keskitettiin AVK:N omistuksen ja hallintaan v. 2019 alusta ja nyt siis vuoden 2021 alusta kaikki Sairaala Novan apuvälineet, myös erikoisalojen apuvälineet, keskitetään KSSHP:n sairaalan hallituksen ja johtoryhmän linjauksen mukaisesti yhteen omistukseen. Apuvälineiden keskittämisellä pohjustetaan ja mahdollistetaan myös sujuva siirtyminen sote-maakuntamalliin tulevaisuudessa.

2 Alueellinen Apuvälinekeskus (AVK)

Alueellisen Apuvälinekeskus (AVK) on hallinnollisesti Sairaalapalveluiden palvelualueella. Toiminnallisesti AVK on erikoissairaanhoidon ja maakunnan terveyskeskusten muodostama toiminnallinen kokonaisuus (vuodesta 2011 alkaen). AVK:n omistukseen ja hallintaa on keskitetty kaikki maakunnan kierrätettävät apuvälineet. AVK toimii lähetepoliklinikkana erityisen vaativille liikkumisen apuvälineille (sähköiset liikkumisen apuvälineet) sekä kaikille kommunikaation apuvälineille maakunnassa. Apuvälinekeskuksen palveluihin kuluvat myös apuvälinekonsultaatiot muille erikoisaloille ja maakunnan terveyskeskuksiin sekä apuvälinehuoltojen toteutus ja koordinointi.

Apuvälineitä luovutetaan ja varastoidaan AVK:n Kinkomaan toimipisteen lisäksi kaikista maakunnan terveyskeskuksissa.

KSSHP:n yleis- ja osastokäytössä olevat apuvälineet ovat vuoden 2019 alusta olleet AVK:n omistuksessa ja hallinnassa. KSSHP:n eri yksiköissä on apuvälineiden yksikökohtaista käyttöä varten useita pieniä apuvälinevarastoja.

Erityisalat ovat vastanneet hän asti omista apuvälineistään niin lääketieteellisesti kuin budjetillisesti. Vuoden 2021 alusta myös erityisalojen apuvälineet on siirretty budjetillisesti ja logistisesti AVK:n hallintaan. Lääketieteellinen päätöksenteko, ohjaus, arviointi ja luovutus säilyy edelleen ao. erikoisalalla.

2.1 AVK

Alueellinen Apuvälinekeskus sijaitsee Kinkomaalla, Vitapoliksessa. Kinkomaalla on myös sähköisen apuvälineiden huoltotilat. AVK:lle on suunniteltu uudet toimitilat Sairaala Novan läheisyyteen (F1), jonne mahdollinen muutto aikaisintaan vuoden 2022 alussa (arvio 9.7.2020). Apuvälinekeskuksessa ja sen osana toimii kommunikaatiokeskus Tikoteekki.

Apuvälinekeskuksen palvelunumero p. 014 269 2633 palvelee arkisin klo 8-15.

Koko apuvälinetoiminnan vuosibudjetti on 4,5 milj.€ (talousarvio 2021).

2.1.1 Henkilöstö

Apuvälinekeskuksessa työskentelee 12 henkilöä (1.1.2021).

Liikkumisen apuvälineet:

apuvälinealan asiantuntija Teemu Montonen	p. 014 269 2678
apuvälinealan asiantuntija Petra Holmberg	p. 014 269 2677

Liikkumisen apuvälineet, kommunikaation apuvälineet, ympäristönhallintalaitteet:

tekninen asiantuntija Piia Ekholm	p. 014 269 2676
-----------------------------------	-----------------

Kommunikaation apuvälineet:

apuvälinealan asiantuntija Arja Ala-Korpi	p. 014 269 1596
---	-----------------

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

apuvälinealan asiantuntija Meea Heinonen p. 014 269 2031
puheterapeutti (rekrytointi käynnissä) ostopalveluna Kajo

Sairaala Novan apuvälinepalvelut:

apuvälinealan asiantuntija Pekka Nygren p. 014 269 2689
apuvälinealan asiantuntija Kiia Vuorenmaa p. 014 269 3089

Huolto ja logistiikka:

erikoisammattimies Hannu Mäkinen p. 014 269 1358
erikoisammattimies Tero Lehtelä p. 014 269 1457
apuvälinehuoltaja Tero Takala p. 014 269 2673

Hallinto:

toimistos sihteeri Susanna Ossi p. 014 269 2633
apuvälinepalvelupäällikkö Ilkka Raatikainen p. 014 269 3430

Apuvälinekeskuksen lääketieteellisenä vastuulääkärinä toimii kuntoutusyksikön (konservatiivinen palvelualue) kuntoutusylilääkäri Mauri Kallinen p. 014 269 1677 ja Effector-järjestelmäasiantuntijana Mervi Temonen p. 014 269 2683.

2.2 Apuvälineet

Jako apuvälineiden ja hoitovälineiden välillä ei ole aina selvä. Joissain tapauksissa kuten sähkökäyttöisissä sängyissä laitteen käyttötarkoitus määrittelee, onko kysymyksessä lääkinällisenä kuntoutuksena myönnetty apuväline vai hoitoväline. Niin ikään on esim. hengityksen apuvälineet, kuten CPAP-laitteet voidaan näkökulmasta ja käyttötarkoituksen perusteella katsoa joko apuvälineiksi tai hoitovälineiksi. Vastaavasti asentohoitotyynyt voidaan katsoa sairaalaympäristössä enemmän hoito- kuin apuvälineiksi, samoin esim. kipu- ja ravintopumput. TNS-laite taas on terapia ja hoitoväline.

Vaikka laissa ja asetuksissa on määritelty ja linjattu, mitä laitteita ja välineitä voidaan myöntää ja luovuttaa lääkinällisenä kuntoutuksena, on näissä rajatapauksissa usein budjetillisesti ja hallinnollisesti sopimuksenvaraista luokitellaanko ja hallinnoidaanko organisaation sisällä laitteita apuvälineinä vai hoito- tai terapiavälineinä. Kaikki apuvälineet ovat myös lääkinällisiä laitteita hoito- ja terapiavälineiden tapaan.

Sairaala Novassa on sovittu, että apuvälineiksi katsotut ja sovitut välineet ovat apuvälinekeskuksen omistuksessa ja hallinnoinnissa. Vastaavasti hoito ja-terapiavälineet siirtyvät lääkintätekniikan omistukseen ja hallintaa. Apuvälineiden hallintajärjestelmänä toimii Effector-järjestelmä ja muiden lääkintälaitteiden Microsoft D 365 Asset Management.

Sairaala Novan hallinnollinen jako liitteessä 1.

2.3 Apuvälinepalvelut Novassa

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

Alueellinen Apuvälinekeskus vastaa uuden Sairaala Novan kaikista apuvälineistä, mukaan lukien sairaalan yleis- ja yhteiskäyttöiset apuvälineet sekä erikoisaloilta ja vastaanotoilta potilaille lainattavat/luovutettavat kierrätettävät ja henkilökohtaiset apuvälineet.

Hoitovälineet sekä muut lääkinnälliset laitteet ovat lääkintätekniikan/yksikön omistuksessa ja hallinnassa.

Toiminta-ajatuksena on, että tarvittava ja oikea apuväline on asiantuntijan käytössä silloin kun hän sitä potilastyössä tarvitsee. Tässä toiminnassa Apuvälinekeskus tekee tiivistä yhteistyötä muiden tukipalveluiden (kuten logistiikka, hankintatoimi, puhdistuspalvelut ja lääkintätekniikka sekä tekninen huolto) kanssa.

Välillisen työn osuus lääkäreille ja hoitajilla/erityöntekijöillä vähenee. Tilausten hyväksyminen ja laskujen tarkistaminen ja hyväksyminen jää pois näiden siirtyessä avk:lle. Samalla paranee ja yksinkertaistuu varaston ja logistiikan hallinta. Tämä kaikki nopeuttaa ja sujuvoittaa apuvälineprosessia kokonaisuudessaan ja parantaa asiakas/potilas-kokemusta.

Toimintamallilla mahdollistetaan lisäksi se, että potilas saa kotiutumisen yhteydessä mahdollisesti tarvitsemansa ja kotiutumisen kannalta välttämättömät perusapuvälineet (esim. pyörätuoli, wc-korotus jne.) mukaansa jo sairaala Novasta, jolloin kotiutuminen nopeutuu eikä se ole kiinni esim. oman kunnan apuvälinepalvelujen aukiolo ajoista tai saatavuudesta (esim. ilta-aika tai viikonloput).

2.3.1 Apuvälinepalvelupiste

Apuvälinepalvelupiste (115 m²) sijaitsee Sairaala Novan 1 krs (C121; ovet C1.05 ja D1.05). Apuvälinepalvelupiste toimii koko Sairaala Novan apuvälineiden ”massavarastona”, josta apuvälineet jaetaan eri yksiköihin ja vuodeosastoille tarpeen ja tilausten mukaisesti.

Apuvälinepalvelupisteessä työskentele kaksi työntekijää. Palveluaika arkisin 8.00-16.00 Apuvälinepalvelupisteen palvelunumerot: p. 014 269 2689/ 014 269 2654.

Apuvälinepalvelupisteestä on asiantuntijan/hoitajan myös mahdollista noutaa ja lainata apuväline osastolle tai potilaalle esim. iltaisin tai viikonloppuisin.

Apuvälinepalvelupiste **ei toimi** ns. **apuvälinekioskina**, josta potilaat voisivat itsenäisesti hakea apuvälineitä lainaan. Apuvälineiden sovitus, ohjaus ja luovutus tapahtuu aina hoitavassa yksikössä hoitavan yksikön ao. asiantuntijan toimesta. Perusapuvälineitä on saatavilla lainaksi edelleen maakunnan terveyskeskuksissa kuten tähänkin asti.

2.3.2 Apuvälinevarastot yksiköissä

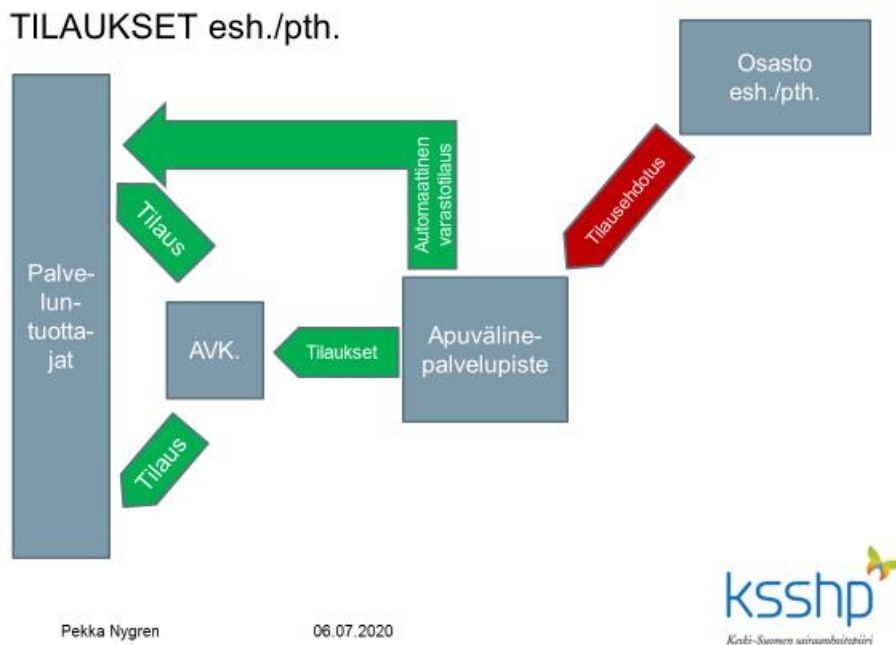
Vuodeosastoilla, kerroksissa 5-7, on 6 kpl pieniä 10 -20 m² apuvälinevarastoja (H5:05, K5:05, H6:05, K6:05, K7:05, K7:07). Lisäksi erikoisalujen vastaanotoilla voi olla omia pisteitä tai kaappeja pienille apuvälineille (esim. Kuulokeskus, Silmäyksikkö, Toimintaterapia, Tule-keskus, POS).

Yleis- ja yhteiskäyttöisä apuvälineitä kuten pyörätuoleja tulee sijoitamaan myös yksiköiden ja vuodeosastojen yleisissä tiloissa kuten käytävillä sekä sisäänkäyntien läheisyydessä ja päivystyksessä potilaiden ja henkilökunnan saatavilla.

Apuvälineet yksiköihin ja näihin pieneenpiin varastoihin toimitetaan apuvälinepalvelupisteestä apuvälinepalvelupisteen henkilöstön ja/tai logistiikan toimesta. Tarkoituksena on, että näitä varastoja ja pisteitä ylläpidetään ja täydennetään niin, että apuvälineitä on riittävästi saatavilla ja käytävissä myös ilta- ja yöaikaan sekä viikonloppuisin.

2.3.3 Apuvälinetilaukset

Apuvälineiden tilaukset tehdään käyttäen Effector-järjestelmää. Varastotilaukset esh, vuodeosastoille ja perusterveydenhuoltoon tehdään (Effectorin) tilausehdotuksella, joka kiertää av-pisteen kautta. Tilausehdotus hyväksytään ja muutetaan tilaukseksi AVK:ssa (kuva 1). Käytössä on myös Effectorin automaattinen tilausehdotus korkean volyymin ja kierron apuvälineillä (esim. kuulokojeet, cpap-laitteet). Apuvälinepalvelupisteeseen voi soittaa ja kysyä neuvoa/apua akuutissa apuvälinetarpeessa, jos varastossa ei ole tarvittavaa välinettä.

Kuva 1. ESH ja PTH apuvälineiden tilaukset

Yksiköissä olevia varastoja täytetään apuvälinepalvelupisteestä apuvälinepalvelupisteen henkilöstön toimesta menekin mukaisesti.

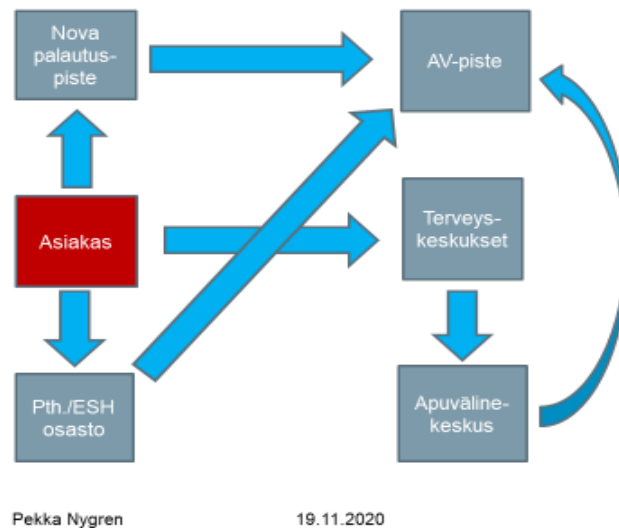

2.3.4 Apuvälineiden palautukset

Apuvälineiden palautuspaikkoja on Novassa yksi, joka sijaitsee pääsisäänkäynnin yhteydessä krs 1 pohjoispääty (Nova 1). Asiakkaat/potilaat voivat jättää tarpeettomat apuvälineensä palautuspaikassa (Apuvälineiden palautus) olevaan tilaan/häkkiin tai laatikkoon.

Apuvälineitä voi palauttaa myös terveyskeskuksiin tai Novan yksiköihin (kuva 2). Apuväline voi tämän jälkeen kierrättää terveyskeskuksessa tai palautta apuvälinekeskukseen.

Apuvälineiden palautus

Kuva 2. Apuvälineiden palautus

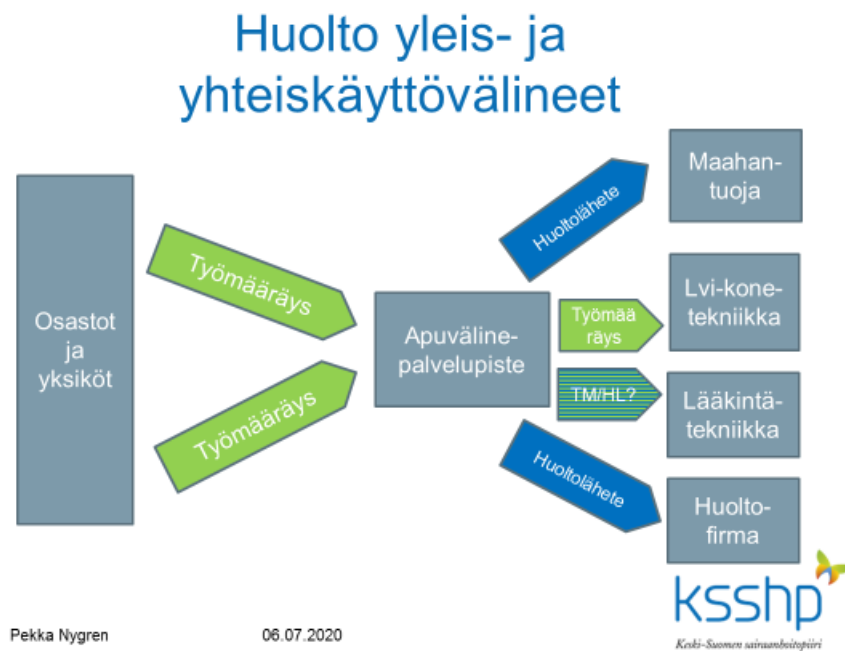
2.4 Apuvälinehuollot, puhdistus ja poistot

2.4.1 Apuvälinehuollot

Apuvälineiden huollosta ja huoltojen kustannuksista vastaa alueellinen Apuvälinekeskus omistamiensa apuvälineiden osalta. Apuvälineisiin kohdistuvat huoltotoimenpiteet kirjataan apuvälirekisteriin (Effector).

Korjaus- tai huoltotarpeen ilmetessä yksikössä/osastoilla, tehdään apuvälineestä työ määräys (Effector) järjestelmään (kuva 3). Yksikössä tai osastolla huoltoa kaipaava apuväline toimitetaan logistiikkahuoneeseen.

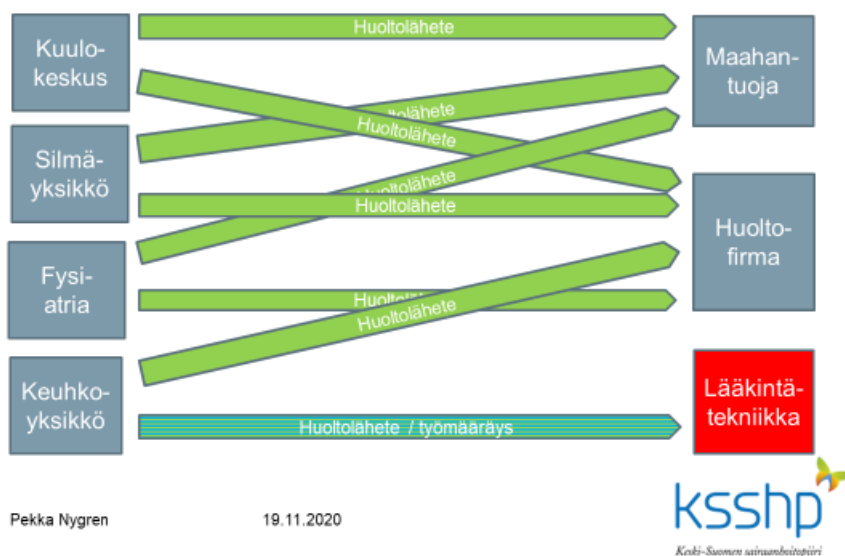

Kuva 3. Apuvälinehuollot, yleis- ja yhteiskäyttöiset apuvälineet

AVK voi toteuttaa osan apuvälineiden huolloista/korjauksista (esim. erikoisaloilla) ulkopuolisella palveluntuottajalla (huoltolähete tai korjausmaksusitoumus) (kuva 4). Huoltojen kilpailutuksesta vastaa apuvälineiden omistuksesta vastaava yksikkö.

ERIKOISALOJEN VÄLINEET

Kuva 4. Apuvälinehuollot, erikoisalojen apuvälineet

Apuvälineiden huolto voidaan toteuttaa yhteistyössä myös lääkintätekniiikan ja/tai teknisen huollon kanssa, mikäli se katsotaan kokonaisuuden kannalta järkeväksi. Huollon käytännöistä on sovittu tarkemmin huoltomatriisissa (liite 2).

Muiden (kuin apuvälineiden) hoito- ja lääkintälaitteiden huollosta ja omistuksesta vastaa lääkintäteknikka.

2.4.2 Apuvälineiden puhdistus

Apuvälineiden puhdistuksesta Sairaala Novassa vastaa puhtauspalvelut oman protokollansa ja palvelusopimuksiensa mukaan. Yleis- ja yhteiskäytössä olevat apuvälineet pyyhitään ja puhdistetaan yksiköissä ja osastoilla. Laajempaa puhdistusta ja asiakkaalta palautuneet apuvälineet ja ortoosit toimitetaan **-1 krs. A-1.13 Rullakko- ja sänkyvarasto saapuva** -huoneeseen ammattilaisen toimesta.

Vuodeosastot (5-7 krs), POS (2.krs) ja päivystys (1. krs), puhdistus osastoilla, laitoshuoltaja siirtää apuvälineen kerroksen av-varastoon puhdistuksen jälkeen. Erikoispuhdistusta varten tehdään tilaus applikaatiolla.

Poliklinikoilla (1-3 krs) yleiskäyttöiset puhdistusta vaativat apuvälineet henkilökunta toimittaa -1 krs. A-1.13 Rullakko- ja sänkyvarasto saapuva -huoneeseen.

Kierrätettävät apuvälineet puhdistetaan sovitun työnjaon mukaisesti joko apuvälineen vastaanottaneessa terveyskeskuksessa tai apuvälinekeskuksessa.

2.4.3 Apuvälineiden poistot

Arvion ja ehdotuksen apuvälineiden poistamiseksi voi tehdä kuka tahansa apuvälineitä käyttävä terveydenhuollon ammattilainen ja asiantuntija. Käyttökuntoisuuden tarkistaa aina apuvälineiden huoltoon ja kunnostukseen perehtynyt huollon ammattihenkilö terveyskeskuksissa, lääkintäteknikassa tai alueellisessa apuvälinekeskuksessa (erikoisammattimies). Poistoehdotus tehdään (Effector) järjestelmään ja huoltohenkilöstön tarkistuksen ja vahvistuksen jälkeen poiston hyväksyy AVK:n palveluesimies tai sovitusti muu viranhaltija (esim. tk maakunnissa).

Poistetut apuvälineet toimitetaan apuvälinekeskukseen edelleen hävitettäväksi. Terveyskeskuksissa suoraan poistetut apuvälineet voidaan hävittää ko. organisaation toimintamallin mukaisesti.

2.5 Terveyskeskukset maakunnassa

Perusapuvälineitä varastoidaan ja luovutetaan paikallisesti myös maakunnan terveyskeskuksissa. Terveyskeskuksissa huolletaan ja puhdistetaan sovitun työnjaon ja resurssien puitteissa myös terveyskeskuksissa. AVK omistaa ja hankkii kaikki kierrätettävät apuvälineet ja laskuttaa näistä käytön mukaan alueensa kuntia. Terveyskeskuksilla voi olla myös omia apuvälineitä.

AVK ei omista, hanki eikä vastaa kuntien palveluyksiköissä tai terveyskeskuksissa yleiskäytössä olevista apuvälineistä, pois lukien Novan PTH:n apuvälineet, joista erillinen sopimus Jyväskylän kaupungin kanssa. Näistä vastuu kullakin kunnalla/terveyskeskuksella itsellään.

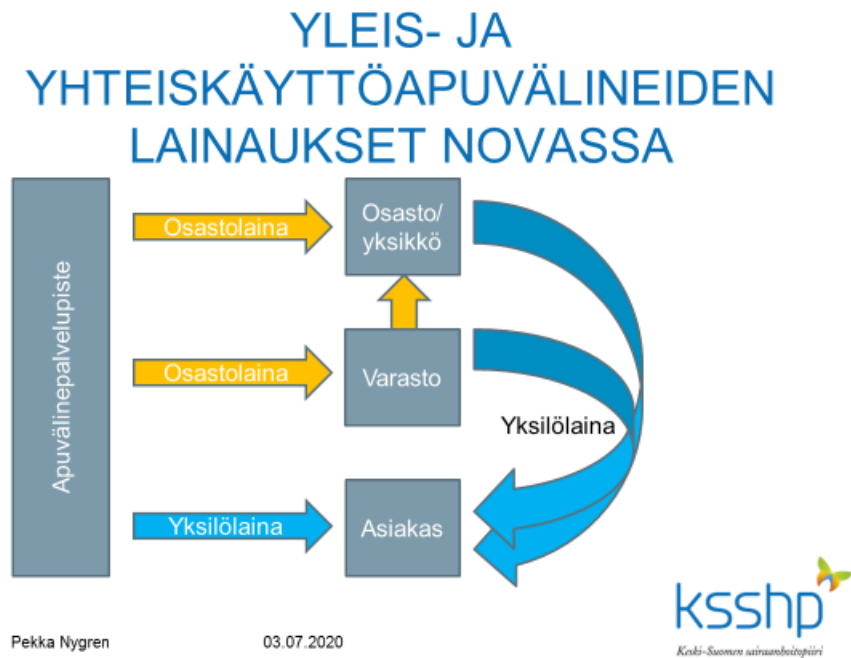

3 Sairaala Novan osastojen apuvälineet

3.1 Yleis- yhteiskäytössä olevat apuvälineet

AVK hankkii, omistaa ja maksaa sairaala Novassa yleiskäytössä olevat apuvälineet. Lainaustarastona toimii Apuvälinepalvelupiste (krs 1). Välineet lainataan joko osastolainaan ts. apuväline osastolle tai toiseen varastoon palvelupisteestä tai yksilölainana asiakkaalle /potilaalle (kuva 5). AVK laskuttaa lainaustietojen perusteella sisäisesti yksikköä kuukausittain.

Yleis- ja yhteiskäytössä oleva apuväline voidaan lainata potilaalle kotiin kotiutuksen yhteydessä. Tällöin osastolainaa muutetaan yksilölainaksi asianomaisen luovuttajan toimesta yksikössä.

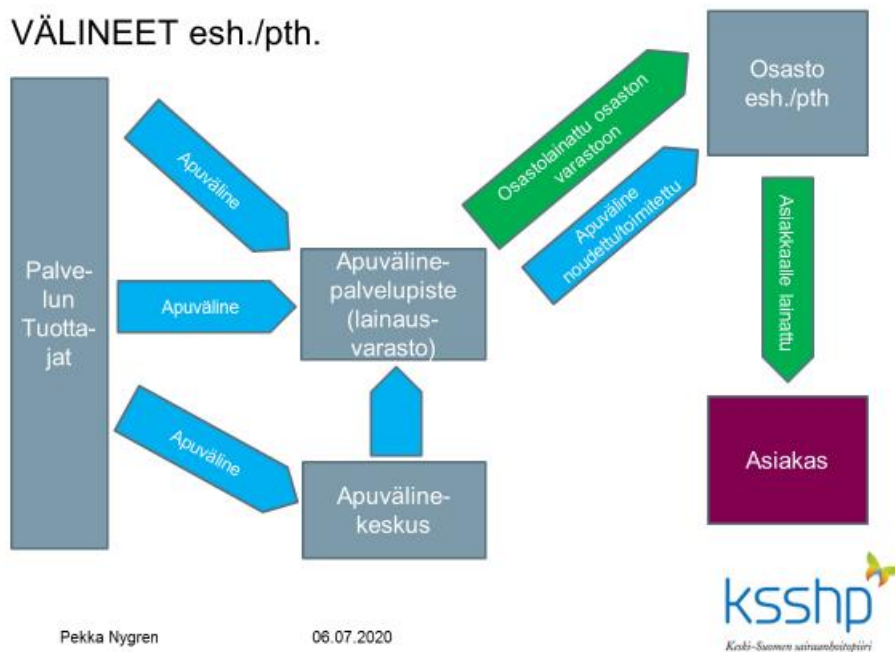
Kuva 5. Yleis- ja yhteiskäyttöapuvälineiden lainaukset Novassa

3.2 Osastot ja perusterveydenhuolto

Osastojen ja perusterveydenhuollon apuvälineet on varastoitu Av-pisteeseen (krs 1) sekä osastojen varastoihin kerroksissa. Osastojen varastoissa olevat apuvälineet ovat osastolainassa (lainaus tehdään av-pisteen työntekijän toimesta).

Välineet saapuvat av-pisteeseen (tai AVK), jossa vastaanotto, yksilöinti ja rekisteröinti. ”Perusvarastona” toimii apuvälinepalvelupiste, josta toimitus osastoille ja perusterveydenhuoltoon joko sisälogistiikan tai av-palvelupisteen työntekijän toimesta (”virka-aikana”) (kuva 6).

Kuva 6. Apuvälineiden toimitus ja lainaus asiakkaalle ESH ja PTH

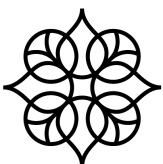
3.2.1 Vuodeosastot (ESH)

Erikoissairaanhoidon vuodeosastot sijaitsevat 5. - 7. kerroksessa, yhteensä 168 vuodesijaa. Vuodeosastoilla on yhteensä 4 kpl apuvälinevarastoja, joista 5. ja 6 krs yksi 10 m² apuvälinevarasto molemmissa sekä 7.krs yksi 10 m² ja yksi 20 m² isompi varasto.

Apuvälinekeskus huolehtii siitä, että vuodeosastoilla ja apuvälinevarastoissa on toimintaan nähden riittävä määrä yleis- ja yhteiskäyttöisiä apuvälineitä (pyörätuoleja, kävelytelineitä, kyynärsauvoja jne.) aina saatavilla, myös iltaisin, yöaikaan sekä viikonloppuisin.

Tarvittaessa osaston henkilökunta voi käydä noutamassa ja lainaamassa (kevyt osastolainaus) tarvittavan apuvälineen Apuvälinepalvelupisteestä (1 krs).

Apuvälinetilaukset tehdään Effectorin tilausehdotuksella ja ERP:n mobiilitilauksella ja/tai puhelimitse/sähköpostitse.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	Apuvälinepalvelut Sairaala Nova	14 (20)
Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus	11.3.2021	Julkinen

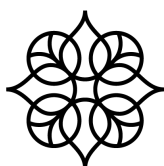
3.2.2 Perusterveydenhuolto (PTH)

Jyväskylän kaupungin perusterveydenhuollon Novan vuodeosastot sijaitsevat 5.-6. kerroksessa, yhteensä 100 vuodesijaa. Molemmissa kerroksissa on PTH:n alueella yksi 10 m² apuvälinevarasto kummassakin. Yleiskäyttöiset apuvälineet toimitetaan kuten ESH vuodeosastoille AVK:n toimesta.

AVK myös omistaa PTH:n käytössä olevat apuvälineet ja laskuttaa niistä käyttökausien mukaan samoin periaattein kuin kierrätettävissä apuvälineissäkin.

Varaston fyysinen sijainti ei estä apuvälineiden joustavaa käyttöä esh:n ja pth:n kesken (esim. xl-pesulavetti).

Jyväskylän kaupungin Novassa sijaitsevien terveysasemien apuvälinepalvelut tuotetaan pääsääntöisesti Kyllön apuvälinelainaamosta ts. potilas ohjataan asioimaan ja olemaan yhteydessä apuvälineasioissa ko. apuvälinelainaamoon.

4 Erikoisalot

4.1 Erikoisalojen apuvälineet

Erikoisalojen apuvälineiden omistus on v. 2021 alusta alueellinen apuvälinekeskuksesta. Henkilökohtaisiksi myönnettyjen ja lainattujen **apuvälineiden päätökset (av-päätökset) ja asiantuntijatyö (arviointi, ohjaus, sovitus ja luovutus) säilyy kullakin erikoisalalla** kyseisen erikoisalalan oman työnjaon ja vastuiden mukaisesti.

Hankinta tehdään apuvälinekeskuksesta tilausehdotuksella (Effector), joka maksaa apuvälineen. Apuvälinekeskus laskuttaa erikoisalaa sisäisenä palveluna hankintoja vastaavan kustannuksen.

Erikoisalojen "perusvarastona" toimii Apuvälinepalvelupiste (1 krs), jossa kullakin erityisalalla on oma "sektorinsa". Av-pisteestä apuvälineet toimitetaan yksikön varastoon, josta lainaus asiakkaalle yksilölainana. Jos apuväline apuvälinepäätöksellä, lainaus asiakkaalle/potilaalle av-pisteestä tai toimitus yksiköön/palveluntuottajalle (kuva 7).

ERITYISALOJEN APUVÄLINEIDEN LAINAUKSET NOVASSA

Kuva 7. Erikoisalojen apuvälineiden lainaukset Novassa.

Palvelusetelillä tai maksusitoumuksella ulkopuoliselta palveluntuottajalta hankittavista apuvälineistä hoidosta vastaava lääkäri tekee hoitopäätöksen ja allekirjoittaa palvelusetelin/maksusitoumuksen. Apuvälineet maksetaan AVK:n budjetista. Apuvälinekeskus laskuttaa yksikköä sisäisenä palveluna sovitun käytännön mukaisesti.

Erikoisalojen apuvälineitä koskevien kilpailutusten organisoinnista ja koordinoinnista vastaa Apuvälinekeskus yhdessä kyseisen erikoisalalan asiantuntijoiden ja hankintatoimiston kanssa. Kilpailutukseen vaadittava substanssiosaaminen tulee aina ao. erikoisalalta.

Erikoisalojen apuvälinepalveluiden hallinnoinnissa (ts. tilaus, rekisteröinti, logistiikka, laskutus, huollot, puhdistus ja poistot) noudatetaan kaikissa yhteistä ja samaa prosessia ja protokollaa ja sen lisäksi mahdollisesti erikoisala- tai poliklinikkakohtaisia tarkempia toimintamalleja, mikäli tässä asiakirjassa myöhemmin mainittu (osa II).

Tilastotietoa erikoisaloilta vuosittain (2019) myönnettyistä apuvälineistä (kpl ja €) liitteessä 3.

4.2 Tuotteistaminen

Henkilökohtaisen apuvälineen luovutuksen yhteydessä (esim. ortoosit, kuulolaitteet jne.) apuvälinettä luovuttava asiantuntija valitsee tilastoidessaan käyntiä potilastietojärjestelmään (LifeCare) oikean tuotekoodin (kolme kategoriaa):

Apuvälineluovutus tuotteistetaan kaikille erikoisaloille yhteisesti seuraavasti

- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 0-200 euroa
- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 200-1000 euroa
- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 1000-5000 euroa

Apuvälineluovutus hinnoitellaan seuraavasti

- Käynnin kustannuksen perushinta 188 e + tuotteittain keskimääräinen apuvälineen kustannus (100 e /600e /3000e)

Lisäksi kuntoutuksella tuote AS0001 tapauskohtaista hinnoittelua varten

Hinnastot:

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet, avohoito

Potryhmä **288,00 €**

- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 0-200 euroa

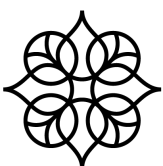
Potryhmä **788,00€**

- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 200-1000 euroa

Potryhmä **3188,00€**

- Polikliininen apuvälineluovutus, apuvälineen kustannus 1000-5000 euroa

(Mari Vatanen-Auvinen 11/2020)

OSA II

5 Tuotannon tukipalvelut

Sairaala Novan apuvälinepalveluja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä tuotannon tukipalvelujen kanssa. Apuvälinepalvelut tekevät läheistä yhteistyötä esim. huoltotoimintojen osalta ja huoltovastuista sopien lääkintätekniiikan kanssa. Apuvälineiden puhdistus on sovittu hoidettavan puhdistuspalvelujen toimesta myös Sairaala Novassa. Apuvälineiden kilpailutukset toteutetaan yhteistyössä hankintatoimen kanssa ja apuvälineiden logistiikasta (siltä osin, kun apuvälineitä ei toimiteta yksiköihin tai osastoille apuväline-työntekijän toimesta) Novan sisällä ja ulkoisesti terveyskeskuksiin ja potilaan kotiin vastaa tuotannon tukipalvelujen logistiikka.

Tuotannon tukipalveluiden palvelujohtaja Jyrki Saarivaara.

5.1 Lääkintätekniiikka

Osa apuvälineiden huolloista on sovittu hoidettavan lääkintätekniiikan toimesta. Huoltovastuista sovitaan apuvälineiden ja lääkinnällisten laitteiden huoltomatriisissa, jota tarkistetaan ja päivitetään vuosittain tai palvelutarpeiden muuttuessa.

Apuvälineet hallinnoidaan myös huoltojen osalta Effector-järjestelmässä. Muiden lääkintä- ja hoitolaitteiden hallinnointi tapahtuu Microsoftin D365 Asset Management (ERP) järjestelmää käyttäen. Niiden lääkintälaitteiden, joita lainataan potilaille kotiin, tiedot tuodaan joko manuaalisesti tai automaattisesti ERPistä Effectoriin.

Vastuu/yhteyshenkilö(t): Huoltopäällikkö Pasi Luoma, p. 014 269 1557
Palveluohjaaja Johanna Salminen, p.014 269 1458

5.2 Puhdistus

Apuvälineiden puhdistus Sairaala Novassa toteutetaan puhdistuspalvelujen toimesta puhdistuspalvelujen protokollan ja prosessien mukaisesti. Yleiskäyttöiset apuvälineet pinta puhdistetaan osastolla ja kierrätettävät ja muut apuvälineet AVK:n/Sairaala Novan puhdistustiloissa. Apuvälineitä puhdistetaan myös maakunnan terveyskeskuksissa.

Vastuu/yhteyshenkilö(t): Puhtauspalvelujen johtaja Henna Tikka, p. 014 269 3353

5.3 Logistiikka

Sairaala Novan sisällä apuvälineet kuljetetaan pääsääntöisesti joko sisälogistiikan kuljetusaikataulun ja reitin mukaisesti tai vaihtoehtoisesti apuvälinepalvelupisteen työntekijän toimesta (päivittäiset tarkistuskierrokset vuodeosastoilla ja yksiköissä).

Apuvälineiden kuljetusten tilaamiseen voidaan käyttää erillistä ja yksinkertaista mobiilisovellusta. Apuvälineitä voi tilata (esim. akuutti tarve) puhelimitse tai sähköpostitse apuvälinepalvelupisteestä.

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

Apuvälineiden ulkoiset kuljetukset (terveyskeskuksiin tai potilaalle) ja kuljetukset apuvälinepalvelupisteeseen (esim. AVK:sta) hoidetaan pääsääntöisesti käyttäen Effector-järjestelmän kuljetusmääräysosioita.

Vastuu/yhteyshenkilö(t): Materiaalitoimen johtaja Miia Paatola, p. 014 269 1258

5.4 Hankinta

Kaikki apuvälineisiin kohdistuvat kilpailutukset toteutetaan yhteistyössä hankintatoimen kanssa. Osa apuvälineistä kilpailutetaan yhteistyössä KYS Erva alueen kanssa. AVK toimii koordinoijana ja laite- ja apuvälinekohtainen asiantuntemus tulee aina ao. erikoisalalta ja yksiköstä. Apuvälinekeskuksessa apuvälineiden kilpailutuksesta vastaa tekninen asiantuntija (Piia Ekholm).

Vastuu/yhteyshenkilö(t): Hankintapäällikkö Ritva Jylhä, p. 014 269 5141
Hankinta-asiantuntija Mirva Röyttä, p. 014 269 1475
Tekninen asiantuntija Piia Ekholm. p. 014 269 2676

Liitteet

Liite 1 Sairaala Novan hallinnollinen jako apuvälineet vs. lääkintälaitteet

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

Liite 1 Sairaala Novan hallinnollinen jako apuvälineet vs. lääkintälaitteet

Sairaala Novan hallinnollista jakoa: apuvälineet vs lääkinnälliset laitteet (hoito- ja terapiavälineet)	
Apuväline	Lääkintälaitte, hoito tai terapiaväline (ei apuväline)
Pyörätuolit	Tippateline
Pyörätuoli, lepoasentoon säädettävät	Geriatrinen hoitotuoli
Rollaattorit (kävelytelineet)	Stimulaattorit kivun lievitykseen
Suihkutuolit perus	Lihastimulaattorit
Suhkutuolit pyörälliset kallistettavat ja ei kallistettavat	Kuntopyörät ja ergometrit
Liukulaudat, liukumatot	Potilaspöydät
WC-istuintien korotukset	Asentohoitotyyny
Nostovyöt ja -valjaat	Sairaalasängyt ja niiden lisävarusteet
Kynnärsauvat	Henkilönostimet, kiinteät
Kävelykepit ja Kainalosauvat	Imulaitteet, kiinteät
Kääntölevyt lattialla käytettävät	Ravintopumput
Ortoosit	Insuliinipumput
Proteesit (alaraaja, yläraaja, rinta)	Pulssioksimetrit
Ortopediset erikoisjalkineet	Verenpainemittarit
Hoitosängyt kotiin	Lääkesumuttimet
Imulaitteet, akkuvarmennetut	Kipsikengät
Henkilönostolaitteet, pyörälliset, siirrettävät	Patjat (myös painehaava) sairaalakäyttöön
Painehaavapatja kotikäyttöön	Tekonivelproteesit
Kuulokojeet ja muut kuulon apuvälineet	Punnitus - ja mittausvälineet
Näön apuvälineet	Liukulakanat ja vastaavat vuodevaatteet
Tukisukat ja -hihat	Painopeitto
Peruukit	
Arjen pienapuvälineet kotiin (mukit, sakset, avaajat jne)	
Painevaatteet	

Hengityksen apuvälineet (kuten CPAP, happirikastimet jne) sovittava onko hallinnollisesta apuväline vai hoitoväline?
Listaus ei tyhjentävä tai kaiken kattava. (9.7.2020 IR/PN)

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

**Apuvälinepalvelut
Sairaala Nova**

20 (20)

Sairaalapalvelut/Apuvälinekeskus

11.3.2021

Julkinen

